॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ ॥ ॥ શ્રી વીતરાગાય નમઃ ॥ ॥ નમો નાણસ્સ ॥

શ્રી બૃહદ્ મુંબઈ વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત : માતુશ્રી મણિબહેન મણશી ભીમશી છાડવા – ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ આયોજિત

વાર્ષિક પરીક્ષા જૈનશાળા / મહિલામંડળ / મિત્રમંડળ / યુવા ગ્રુપ નું પેપર

તા. ૧૦-૦૧-૨૦૧૬ ● સમયઃ સવારે ૯ થી ૧૨.૩૦ ● શ્રેણી : **૧૩** ● ગુણ : ૧૦૦

(Dharmik Shikshan Board Certificate Course Level : 13)

પ્ર. : ૧. સામાયિક – પ્રતિક્રમણના આધારે : (૧૦)

(ક) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૬

(૧) મિચ્છામિ દુક્કડં અને ખમત ખામણા એટલે શું ? આ બન્ને શબ્દ ક્યારે બોલવા જોઈએ ?

(૨) પચ્ચક્ખાણમાં કયા ચાર આગાર રાખવામાં આવે છે ? ચારેનો મૂળ શબ્દ લખી, કોઈ પણ બેના અર્થ લખો.

(૩) સાત કુવ્યસનો કયાં કયાં પાપમાં સમાઈ જાય છે ?

(ખ) કોઈ પણ આઠ શબ્દના અર્થ લખો : ૪

(૧) પહીણ જરમરણા (૨) વિસલ્લી કરણેણં (૩) લોગનાહાણં (૪) સત્તાણં (૫) વજ્જણા (૬) દુરૂહીને (૭) ફાસેણં (૮) બહિયા (૯) પાઢિયારૂ

પ્ર. : ૨ (ક) દશવૈકાલિક સૂત્રના આધારે : (૨૫)

(૧) રાજેમતીના વચન સાંભળી રહનેમિ ધર્મમાં ફરી સ્થિર થયા તે દર્શાવતી ફક્ત ગાથા લખો. ૩

(૨) ઉનાળો, શિયાળો અને વર્ષા - એમ ત્રણે ઋતુમાં સમાધિવંત સાધુ શું કરે તે દર્શાવતી ફક્ત ગાથા લખો. ૩

(૩) દશવૈકાલિકના બીજા અધ્યયનનું નામ લખો. એમાં ગાથા કેટલી છે ? ૧

(૪) સાધુની ભિક્ષાની સરખામણી ભ્રમર સાથે કેમ કરી છે ? ૩

(ખ) ગાથા પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ સમજુતી લખો (કોઈ પણ ૩) : ૧૨

(૧) જે ય કંતે ....

(૨) અટ્ઠાવએ ય નાલીએ ....

(૩) અહં ચ ભોગરાયસ્સ ....

(૪) પરીસહરિઉદંતા ....

(ગ) અર્થ લખો : (કોઈ પણ ૬) ૩

(૧) હડો (૨) પક્ખંદે (૩) ણાગો (૪) દુમસ્સ (૫) સિંગબેરે (૬) વિહંગ (૭) વુચ્ચ ઇ (૮) ચયઈ.

પ્ર. : ૩. (ક) નિયંઠાને આધારે : ખાલી જગ્યા પૂરો : ૩ (૨૫)

(૧) શુદ્ધ, અખંડ, સુગંધિત ચોખા જેવા ....

(૨) ફોતરાં કાઢેલી, ખાંડેલી શાળ જેવા ....

(૩) ચોખાના પૂળા જેવા ....

(૪) ખળામાં પડેલી શાળ જેવા ....

(૫) ફોતરાંવાળી કચરા વિનાની શાળ જેવા ....

(૬) ખળાની ઉપણેલી શાળ જેવા ....

(ખ) તફાવત લખો – કોઈ ત્રણ : ૬

(૧) સંવુડા - અસંવુડા (૨) હિયમાન - વર્ધમાન પરિણામ (૩) અસબલે - અકમ્મે

(૪) પ્રત્યેક-સો-પ્રત્યેક - હજાર એટલે કઈ સંખ્યા ?

(ગ) વાક્ય ખરું છે કે ખોટું છે તે જણાવો : ૩

(૧) સ્થવિર કલ્પી ઉપાશ્રયમાં રહેતા નથી.

(૨) નિર્ગ્રંથમાં ફક્ત કેવળજ્ઞાન હોય.

(૩) સ્નાતક મોક્ષે જાય.

(૪) કષાય-કુશીલમાં એકે સમુદ્ઘાત નથી.

(૫) સૌથી થોડા પુલાક નિયંઠા છે.

(૬) પુલાકમાં સામાયિક ચારિત્ર અને છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર હોય.

(ઘ) વ્યાખ્યા લખો : કોઈ પણ ત્રણ ૩

૧) કષાયકુશીલ ૨) અસ્થિત કલ્પ ૩) શ્રુત વ્યક્તિરિક્ત ૪) મૂળગુણ પ્રતિસેવી

(ચ) નિયંઠાના કોઈ બે દ્વાર લખો : ૪

૧) ભવ દ્વાર ૨) બંધ દ્વાર ૩) લેશ્યા દ્વાર.

(છ) એક વાક્યમાં જવાબ લખો : ૬

(૧) કયો નિયંઠો આહારક - અણાહારક બન્ને હોઈ શકે ?

(૨) પુલાક કયા બે કર્મની ઉદીરણા ના કરે ?

(૩) કષાય કુશીલ કોની કોની સાથે છઠ્ઠાણવડિયા હોય ?

(૪) સ્નાતકપણું ઘણા ભવ આશ્રી કેટલી વાર આવે ?

(૫) પુલાક નિયંઠો અકર્મભૂમિમાં કેમ ન હોય ?

(૬) ક્ષયોપશમ ભાવમાં કયા નિયંઠા હોય ?

પ્ર. : ૪. (ક) કોઈ પણ બે દ્વાર લખો : ૬ (૨૫)

(૧) અંતર દ્વાર - (સંજયાનું)

(૨) શ્રુતજ્ઞાન અપેક્ષા જ્ઞાન દ્વાર - (સંજયાનું)

(૩) ઉપસંપજ્જાણ દ્વાર - (સંજયાનું)

(પાછળ જુઓ)

(ખ) સંજયાને આધારે – જોડકાં જોડો : ૩

(૧) સયોગી કેવળી - ૧૨મું ગુણસ્થાનક
(૨) છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્રી - ૬ થી ૯ ગુણસ્થાનક
(૩) ક્ષીણ વીતરાગી - ૧૦મું ગુણસ્થાનક
(૪) અયોગી કેવળી - ૧૧મું ગુણસ્થાનક
(૫) સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્રી - ૧૩મું ગુણસ્થાનક
(૬) ઉપશાંત વીતરાગી - ૧૪મું ગુણસ્થાનક

(ગ) ખાલી જગ્યા પૂરો (યોગ્ય વિકલ્પ શોધી) : ૩

(૧) સૂક્ષ્મ ચારિત્રી .... ની પદવી પામે. (ઇન્દ્ર, અહમેન્દ્ર, લોકપાલ)
(૨) સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્રવાળા ઉત્કૃષ્ટ .... ભવ કરે (૩, ૮, ૧) .
(૩) પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્રવાળા ઉત્કૃષ્ટ .... સ્થિતિ પામે. (૨ પલ્ય, ૧૮ સાગર, ૩૩ સાગર)
(૪) પાંચેય ચારિત્રવાળા ભાવથી તો ...... જ હોય. (સ્વલિંગી, અન્ય લિંગી, ગૃહસ્થલિંગી)
(૫) પરિહાર વિશુદ્ધિ .... હોતા નથી. (પુરુષવેદી, સ્ત્રીવેદી, નપુંસકવેદી).
(૬) યથાખ્યાત ચારિત્રીને .... શરીર હોય. (૩, ૫, ૪)

(ઘ) નીચેના બધાં કથન સુધારીને લખો : ૪

(૧) પરિહાર વિશુદ્ધ અને છેદોપસ્થાપનીયમાં માત્ર એક કષાયકુશીલ નિયંઠો હોય છે.
(૨) યથાખ્યાત ચારિત્રીનું સંહરણ ન થાય.
(૩) સૂક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્રમાં વર્ધમાન અને અવસ્થિત બે પરિણામ હોય.
(૪) છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર ઘણા ભવ આશ્રી ઉત્કૃષ્ટ પ્રત્યેક હજાર વાર આવે. .

(ચ) માગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો : ૯

(૧) સૌથી થોડા કયા ચારિત્રવાળા ? સૌથી વધુ કયા ચારિત્રવાળા ? .
(૨) સંયમ પર્યવ કોના સૌથી વધુ ?
(૩) પરિહાર વિશુદ્ધ ચારિત્રમાં સંજવલનના કેટલા કષાય હોય ?
(૪) યથાખ્યાત ચારિત્રી સર્વ લોકમાં કઈ રીતે હોઈ શકે ?
(૫) કયા ચારિત્રી ફક્ત ભરત અને ઈરવતમાં નથી ?
(૬) પરિહાર વિશુદ્ધિ ચારિત્ર્યવાળા જઘન્ય કેટલામે વર્ષે દીક્ષા લે ?
દીક્ષા પછી કેટલા વરસ ગુરુકુળ-વાસમાં રહે ? જ.ઉ. કેટલું જ્ઞાન ભણે ?
(૭) ફક્ત શુકલ લેશ્યા કયા ચારિત્રમાં હોય ?
(૮) છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્રના ભેદ કેટલા ? કયા ? નામ લખો.

પ્ર. : ૫. ભક્તામરને આધારે **(૧૫)**

(૧) ગાથા પૂરી કરો : ૪

(૧) વક્તું ગુણાન્ .... (૨) અલ્પ શ્રુતં ....

(૨) ગાથા લખી તેનો ભાવાર્થ લખો : (કોઈ પણ બે) : ૮

(૧) ક્ષીર સમુદ્ર અને લવણસમુદ્રનો ઉલ્લેખ થયો હોય તે ગાથા લખી ભાવાર્થ લખો.
(૨) ભગવાનની ભાવથી સ્તુતિ કરનાર ભગવાન સમાન બની જાય છે –
આવું બતાવનાર ગાથા વખી ભાવાર્થ લખો.
(૩) કમળપત્ર પર પડેલું જળબિંદુ મોતી સમાન શોભા ધારણ કરે છે,
એ બતાવતી ગાથા ભાવાર્થ સહિત લખો.

(૩) અર્થ લખો : (કોઈ પણ છ લખો) ૩

૧) મૃગેન્દ્રં ૨) અલિ ૩) અલમ્ ૪) લલામ ૫) શાર્વર ૬) કિલ ૭) દ્યુતિ ૮) દુરિતાનિ

અથવા **(૧૫)**

વાર્તાને આધારો : ૩

<u>(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો :</u>

(૧) સંસાર સાગરમાં હંમેશાં............ ભયનાં વમળો ઊઠતાં રહે છે.
(૨) જયઘોષ મુનિ પાસેથી .... ધર્મ સાંભળી વિજયઘોષે દીક્ષા લીધી.
(૩) જંગલમાં રહેવા માત્રથી કોઈ .... બની જતું નથી.
(૪) વલ્કલના – ઝાડની છાલના કપડાં પહેરવાથી કોઈ .... બની જતું નથી.
(૫) .... સંસારમાં ભ્રમણ કરે છે.
(૬) જયઘોષ પાસેથી સત્ય વાત જાણી ...... ના સર્વ સંશયો નષ્ટ થઈ ગયા.

<u>(૨) માગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો :</u> ૧૨

(૧) જયઘોષ મુનિએ વેદ, નક્ષત્ર, યજ્ઞ અને ધર્મમાં કોને મુખ્ય ગણાવ્યા ? ૨
(૨) જયઘોષે જૈન ધર્મ સ્વીકાર્યો ત્યારે વિજયઘોષ કયો ધર્મ પાળતા હતા ? ૧
(૩) વિજયઘોષના મતે યજ્ઞશાળાનું ભોજન લેવા કોણ પાત્ર ગણાય ? ૩
(૪) વિજયઘોષનું હૃદયપરિવર્તન કેવી રીતે થયું ? ૩
(૫) જયઘોષ-વિજયઘોષ બન્ને ભાઈઓ કઈ નગરીના હતા ? ૩
શાના પંડિત હતા ? શાના જાણકાર હતા ?

''જય જિનેન્દ્ર''